

Bilvask — et miljøproblem

Avløp fra bensinstasjoner og verksteder har i mange år vært ansett som et løst problem etter at man for ca. 15 år siden krevde tilkøp et såkalt godkjent oljeavskiller. Disse virker etter gravitasjonsprinsippet og består mer eller mindre av enkle kamre med dykket avløp. I perioden har det imidlertid dukket opp et problem ved bensinstasjonene — nemlig automatiske bilvaskehaller. Selv inngrodde biler kommer ut gullende rene — nesten som nye. En hver som husker hvor vanskelig det var før i tiden å få av vinterens asfalt- og saltsmuss med svamp, varmt vann og Zalo, må la seg imponere over vaskeautomatenes effektivitet. Selv med kaldt vann kommer bilen ut ren. Her brukes det meget kraftige vaskemidler — ikke noe vanlig skånsom vask.

Det brukes ca. 500 liter vann til en bilvask og 0.4-0.5 liter vaskemiddelkonsentrat. Bilvaskemidlene er i høy grad fettemulgerende stoffer. De hindrer de tradisjonelle gravitasjonsbaserte oljeavskillerne i å virke. For å unngå dette, ledes ofte avløpet fra vaskehallene utenom oljeavskillerne — i lukket rør til nærmeste vassdrag. Kun i få tilfeller ledes de til kommunale renseanlegg. Avløpet inneholder fra 800–1000 mg vaskemiddel pr. liter. Med 30% tensidinnhold blir dette ca. 270 mg tensider pr.liter.

NIVA testet i 1991 et vanlig bilvaskemiddel mht. giftighet overfor ferskvannsorganismer, og fant at for å være sikker på å unngå skadeeffekter måtte avløpet fra bilvaskehaller fortynnes 1000 til 10000 ganger. Satt i perspektiv — Norges nest største elv, Drammenselva, fortynner avløpet fra samtlige bensinstasjoner i Drammen 75000 ganger ved midlere vannføring — altså bare 7.5 ganger mer enn behovet. Dette tilsier at ved lavvannsføring kan det gi effekter. Dette er som sagt Norges nest største elv med en midlere vannføring på 300 kubikkmeter pr. sekund. Hva med alle vaskehallene med utslipp til småelvene i innlandet i tørkeperioder hvor det bare såvidt sildrer — 16. mai f.eks., da alle vasker bilen? Her vil man etter de samme betraktninger få betydelige effekter.

Det som kommer ut i elver, kommer i Norge ofte til drikkevannskranene. Brukes fortsatt tensider som virker østrogenestattende i naturen, slik som f.eks. nonylfenoler, o.l.? I såfall kan dette være med på å forklare forvarslar i nedsatt forplantningsevne som observeres både hos fisk og mennesker i den vestlige verden, samt økningen i testikkel- og prostatakrefte?

NORSK VANNFORENING